

יום שיא: שינוי אקלים

פלסטיק

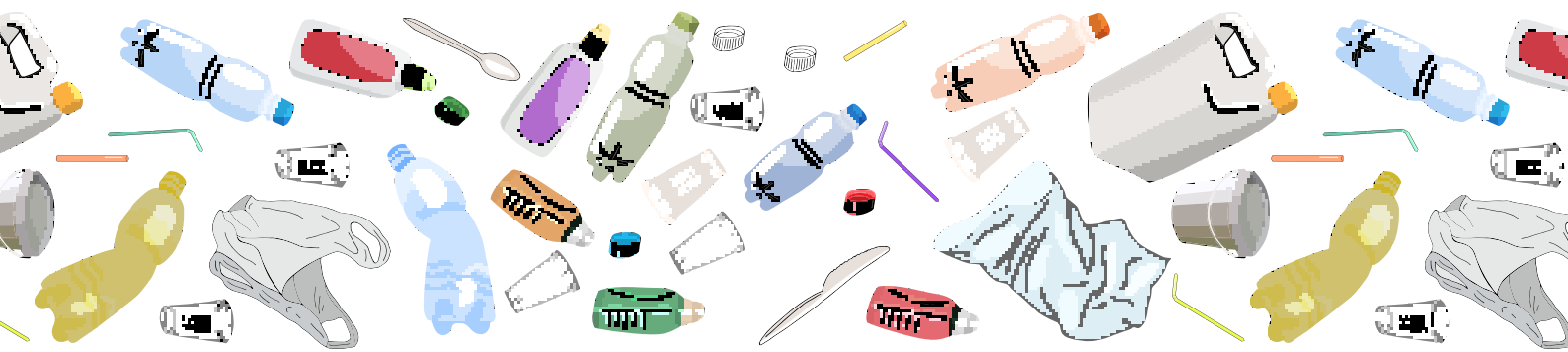
החומרים המובאים כאן נוצרו במסגרת פרויקט דיאלוגוס - מחקר משותף של אוניברסיטת תל-אביב, הטכניון, האוניברסיטה העברית בירושלים ומכון ויצמן למדע, במימון הקרן הלאומית למדע (מס' 2699/17).

© כל הזכויות שמורות

פלסטיק ושינוי האקלים - פעילות מקדימה

ערכו רשימה של כל הפלסטיק החד פעמי (או פלסטיק לשימוש קצר) שבו השתמשתם בשבוע האחרון: שקיות ניילון (שלמרות שמן הן אינן מניילון, אלא למעשה שקיות פלסטיק), צלחות, כוסות וסכו"ם חד פעמי, צעצועי פלסטיק לשימוש קצר כמו של ביצי הפתעה ועוד.

סוג הפלסטיק	מספר השימושים בשבוע האחרון

LET'S FIGHT CLIMATE CHANGE

השפעת השימוש בפלסטיק על שינוי האקלים

שקיות הנתפסות בגדות הנחלים, בקבוקים צפים באוקיינוסים. סימנים להתמכרות לשימוש בפלסטיק נמצאים בכל מקום. כולנו יודעים שזיהומי פלסטיק הם בעיה גדולה. אולם פחות מדברים על האופן שבו הוא מוסיף לשינוי האקלים.

99% מהפלסטיק לסוגיו מיוצר מדלק מאובנים. ייצור פלסטיק תורם לגזי החממה בכל שלב ממחזור החיים שלו: החל בתהליכי הפקת הנפט, בזיקוק, בייצור החומר והמוצרים המכילים פלסטיק ועד הפסולת שהוא מייצר.

לא רק בעת ההפקה של הפלסטיק אלא גם כאשר אנחנו נפטרים ממנו אנו יוצרים בעיות לכדור הארץ. רק 16% מהפלסטיק הולך למיחזור, והשאר מוטמן באתרי הטמנת פסולת ונשרף, או סתם מושלך. בתהליך השריפה נפלטים גזי חממה. הפלסטיק שמושלך מגיע בסופו של דבר לנחלים ולימים שלנו. לא רק שזו סכנה לבעלי החיים ולצמחים החיים במים, שסביבת המחיה שלהם מזדהמת, אלא זו גם סכנה לאקלים, משום שהפלסטיק משחרר גזי חממה בזמן שהוא מתפרק לאיטו. חלקיקי הפלסטיק הקטנים משפיעים על היכולת של מיקרואורגניזמים ימיים לספוג את דו-תחמוצת הפחמן ולשחרר חמצן ובכך הם מאיצים את איבוד החמצן מהאוקיינוס. אוקיינוס רווי פלסטיק יפגע ביכולת שלנו לשלוט בשינוי האקלים.

התחזיות מצביעות על כך שבעוד שכיום הפליטות מתעשיית הפלסטיק עומדות על כ-0.8 ג'יגה (מיליארד) טון פחמן דו חמצני אקוויוולנטי, שווה ערך לפליטות גזי חממה מ-189 תחנות כוח פחמיות, הרי שבשנת 2030 הפליטות יהיו 1.34 ג'יגה טון פחמן דו חמצני אקוויוולנטי, שווה ערך לשימוש ב-295 תחנות כוח פחמיות, ובשנת 2030 - 2.8 ג'יגה טון פחמן דו חמצני אקוויוולנטי, כמו 615 תחנות כוח פחמיות.

THERE IS NO PLANET B

1. התחלקו לשתי קבוצות.

קבוצה 1 תקרא את "[בואו נפטיק לקרוא לזה חד פעמי](#)" (טקסט 1, עמודים 4-5)
וקבוצה 2 תקרא את "[מדינת חד"פ: כך התמכרה מדינת ישראל לכלים חד פעמיים](#)" (טקסט 2, עמודים 7-8).

דונו בקבוצה:

- מהן הסיבות לשימוש הרב בכלים חד פעמיים בישראל?
- מהן תוצאות השימוש בהם?
- מהן דרכי ההתמודדות עם הבעיה שנוצרה עקב השימוש בהם?
- איך יכולה המדינה להפחית את השימוש בכלים חד פעמיים?
- כיצד כל אזרח יכול לתרום להפחתת השימוש בחד פעמי?

2. לפי מודלים מתמטיים עדכניים, כדי למנוע מהטמפרטורה הגלובלית לעלות ב-1.5 מעלות צלזיוס עד שנת 2030, פליטת גזי החממה צריכה לקטון ב-45%!

לפניכם רעיונות שונים שיכולים לסייע בהשגת המטרה. השתמשו בהם, בדף המידע ובפעילות הקודמת על מנת לנסח הצעת חוק יעילה ומקורית שתפחית את השפעת הפלסטיק על משבר האקלים ותתקבל בהצבעה על ידי רוב חברי הכנסת. קחו בחשבון את מידת היעילות של הפעולה וגם את מידת היכולת של האזרחים לקבל על עצמם את ההנחיה.

דרום אפריקה: מאמצים רבים הושקעו כדי לנסות ולהפחית את כמות שקיות הפלסטיק המחולקים בדלפקי הסופרים ומרכזי הקניות על ידי עידוד שימוש חוזר וזריקת השקיות לפחי המחזור הממוקמים בכל החנויות. לאחרונה הציגו מבצע "שקית לחיים" – השקית האין סופית. תיק בד הניתן למחזור, המאפשר שימוש חוזר. התיק נימכר בכל רשתות השיווק בפחות משקל אחד וברגע שהתיק מתבלה או ניקרע ניתן להחזיר אותו לחנות ולקבל חדש בחינם. גם אנגליה אימצה שיטה זו ברשתות הגדולות שלה כגון טסקו וסאנסבריז.

בריטניה: לדברי השר לאיכות הסביבה מייקל מיצ'ר, ממשלת בריטניה מתכננת להגיש הצעת חוק להטיל מס של 0.09 ליש"ט (0.64 ש"ח) על כל שקית פלסטיק. התוכנית מבוססת על פרויקט מוצלח שנערך באירלנד. על פי ההערכה הצרכנים בבריטניה משתמשים בכשמונה מיליארד שקיות פלסטיק בשנה, כלומר, כל אדם צורך כ-134 שקיות. לפיכך, אילו הוטל המס, משפחה ממוצעת הייתה נאלצת לשלם תשלום נוסף של 0.60 ליש"ט (4.3 ש"ח) כל שבוע. הניסיון האירי מלמד כי עקב הטלת המס השימוש בשקיות הפלסטיק הצטמצם באופן דרסטי.

אירלנד: השר לאיכות הסביבה נואל דיפסי חתם על החוק האומר שמה 20.12.2001 חובה לשלם 0.15 ליש"ט על כל שקית פלסטיק.

טאיואן: איסור שימוש בשקיות פלסטיק במסעדות ורשתות השיווק. אזרחי טאיואן צורכים כ-65,000 טון של שקיות פלסטיק בשנה. עם כניסת החוק הערכה היא, שהכמות תרד ל-30.8% (36,000 טון). רשתות שיעברו על החוק יאלצו לשלם קנס של עד \$300,000 טאיואני.

הודו (בנגלור): מחקר בנושא שקיות הפלסטיק שנערך בבנגלור הגיע למסקנה שאיסור שימוש בשקיות יותר יעיל מחינוך.

הודו (בומבי): איסור שימוש בשקיות פלסטיק בחנויות - המשטרה עורכת פשיטות על בתי עסק בעיר בהם מחלקים שקיות פלסטיק. במקומות בהן ישנה ערנות גבוהה, כמות הלכלוך והפסולת ברחובות ירדה בצורה משמעותית.

גרמניה: מרכזי הקניות, המרכולים והמכולות השכונתיות, גובות עבור שקיות הפלסטיק כ-50 סנט לשקית (כ-3 ש"ח לשקית פלסטיק אחת)! במקביל מציעות אותן חנויות תיקי בד לשימוש רב-פעמי, בעלות פחותה מעלותה של שקית הפלסטיק. ואכן יותר ויותר ניתן לראות צרכנים המעדיפים את תיקי הבד על שקיות הפלסטיק, הן בשל העלות והן בשל המודעות הגבוהה הקיימת בציבור אשר קוראת להמעטת ולצמצום השימוש בפלסטיק ובמוצרים.

רשומות

הצעות חוק

הממשלה

תאריך: _____ שמות המציעים: _____

נושא הצעת החוק: _____

הצגת הבעיה:

תוכן ההצעה:

יתרונות צפויים:

חסרונות או קשיים צפויים: